بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން

- ފައިލް ނަންބަރު: 2023/HC-A/11
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: [redacted]
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް: [redacted]
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ދަރިންނާ ބައްދަލުކުރުމަށް ވަގުތު ކަނޑައެޅުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނާ
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ޢިއްޒަތު ޙަބީބު

ނިންމި ތާރީޚު: 23 ޞަފަރުލްޚައިރު 1445 / 08 ސެޕްޓެމްބަރު 2023

ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ނަޒަރުސާނީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:
12 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1444
04 ޖަނަވަރީ 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ

- ނަންބަރު: 1254/Fm-C/2022
- ނިންމި ތަން: ފެމިލީ ކޯޓު
- މައުޟޫޢު: ދަރިންނާ ބައްދަލުކުރުވުމަށް ވަގުތު ކަނޑައެޅުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 04 ޖުލައި 2022
- ނިމުނު ތާރީޚް: 07 ނޮވެމްބަރު 2022

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

[redacted]

އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތް

[redacted]

[illegible] ވަކީލް: [illegible]

[illegible] ވަކީލް: [illegible]

އާއިލީ- ދަރިންނާ ބައްދަލުކުރުވުމަށް ވަގުތު ކަނޑައެޅުން- މަތީ [illegible] ނިންމުމަށް [illegible]

ޚުލާޞާ: މިމައްސަލައަކީ ކުޑަކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] މިމައްސަލައަށް، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާއި ދަރިފުޅާ ބައްދަލުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިމައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ފަރާތްތަކާއި މައްސަލައިގެ ޚުލާސާ

ފަރާތްތައް

1. މިއީ، ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1254/Fm-C/2022 ފައިސަލާއާ ނުރުހިގެން، ސަބަބުތަކެއް ނުވަތަ ޢާއިލީ އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުން އެ ފައިސަލާ އިސްތިއުނާފުކޮށް ކުރިމަތިން [redacted] [redacted] (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް" ނުވަތަ "ކުއްޖާގެ މަންމަ"[1]) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

2. މި އިސްތިއުނާފުގައި އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތަކީ [redacted] (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތް" ނުވަތަ "ކުއްޖާގެ ބައްޕަ") އެވެ.

ޚުލާސާ

3. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތް 30 ޖޫން 2021 ގައި ވަރިވެފައިވާ[2] ދެމީހުންގެ ކައިވެންޏެއްގައި 3 ދަރިން (އުފަން ތާރީޚު: 27 ޖޫން 2014 އަދި 05 އޮގަސްޓް 2016 އަދި 12 ޑިސެމްބަރު 2017) ލިބިފައިވެއެވެ.

4. މި ދަރިންނާ ބައްދަލުކުރުމުގެ މި ދަރިންގެ މަންމަ[3] ހުށަހެޅި އެދުމެއްކޮށްފައިވާތީ، އެ ދަރިންނާ ބައްދަލުކުރުމުގެ ކޯޓު މުއްދަތުތަކާއި ފަހަރު ގަޑިތަކެއް އަދި ފަހަރު ބަންދުތަކާއި ކަސައްދަލުކުރި ދިނުން އެދި، އެ ދަރިންގެ ބައްޕަ[4] ގެ

---

[1] އިސްތިއުނާފު ކުރި އަދި ޢާއިލީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދަރިންގެ ބެލެނިވެރިޔާ ކަމުގައިވާ މައިމީހާ. "ކުއްޖާ" ގެ ބަސްކޮޅުގައި "ކުއްޖާ" ކަމަށް ދެއްކުމުގައިވާ ދަރިންގެ ތެރެއިން ކޮންމެ ކުއްޖަކު.

[2] ވަރީގެ ސެޓްފިކެޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު [redacted] ގެ ފައިސަލާގެ ސަރުކާރު ދިނުމުގެ ޔަގީންކުރުމުގެ 8 ވަނަ ނަންބަރު

[3] އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް

[4] އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތް

ވަކީލުން ފެމިލީ ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފައެވެ. އެއީ އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައި މިވާ ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1254/Fm-C/2022 މައްސަލައެވެ.

5. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1254/Fm-C/2022 މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> "...ކޮންމެ ދުވަހެއްގެ ހަވީރު 16:00 އިން 18:00 އާ ދެމެދު ކުދިންނާ ބައްދަލުކުރުމަށް ކުދިންގެ ބައްޕަ އެދިއްޖެނަމަ، ކުދިންނާ ބައްދަލުކުރުމަށް [illegible] ވަގުތު [illegible] ފުރުސަތު ދިނުމަށާއި، ކުދިން، (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން [illegible])އާ ބައްދަލުކުރުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް ހުރަހެއް (ކުދިންގެ މަންމަ)ގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] ނުކުރުމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] ކުދިން ދިރިއުޅޭ ގެއިން އެކުދިން [illegible] [illegible] މަދުވެގެން 1 (އެކެއް) ހަފްތާގެ މުއްދަތަށް ކުދިން (ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ނަން [illegible]) އާ ހަވާލުކުރުމަށް ކުދިންގެ މަންމަ އަށް އަންގައި، ކުދިން [illegible]..."

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް، އެނުކުތާތަކުގެ ތަފްސީލު:

6. ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1254/Fm-C/2022 މައްސަލާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރީޢަތާ އަދި ޤާނޫނާ [illegible] ނުވާކަމަށް ބުނެ އެމައްސަލާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ވަކީލުން އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކޮށް، އެނުކުތާތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަމާލުކަމަށް [illegible] [illegible]. އެގޮތުން ހުށަހެޅި؛

6.1 **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ،** ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 8 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް، ކުދިންގެ މަޞްލަޙަތު [illegible] [illegible] [illegible]

ދުވަސްތަކުގައި ދަރިން 1 (އެކެއް) ހަފްތާއަށް ބައްޕައާ ހަވާލުކުރުމަށް އަމުރު ކުރައްވާފައިވުން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

6.1.1 މިނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތާ ހަވާލުން ބުނެފައިވޭ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ހައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، ކުޑަކުއްޖާ ގުޅޭ ކަންކަން ނިންމުމުގައި އެންމެ އިސްކަމުގައި ދޭންވާނީ ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތް ކުރުމަށްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެމާއްދާގެ (ށ) ގައި، ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް އިސްކަންދިނުމުގައި ކޮންމެ ކުއްޖަކާ ގުޅޭގޮތުން ކަމެއް ނިންމަންވާނީ، އެކުއްޖަކު ހުރި ހާލަތާއި ވަށައިގެންވާ އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު، ކޮންމެ ކުއްޖެއްގެ މަސްލަހަތު ވަކިން ކަނޑައަޅާއިރު، އެގޮތުން އެއްވެސް ޙާލަތެއްގައި ވަކި ކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތް ކަނޑައެޅުމަށް ޖެހިގެން އެކަން ކަނޑައަޅަނީ ކަނޑައަޅައިދޭކަމުގައި، އެމާއްދާގައި ބަދަލުކުރުމާއި އެންމެ މިންގަނޑަކަށް ހިމާޔަތް ކުރުމަށްކަމަށް ގައި ކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި މިއީ ޝަރީޢަތުގައި މިހެން އެކަމުގެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުޢީ ދަރިކަލުންނަށް، އެހެންކަމުން މިއީ، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގައި ޤާނޫނަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި، އަދި ސަލާމަތުން ފުރުޞަތު އިޖުތިމާޢީ ފުރުޞަތު ނުކުތާ ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމުގައި ދެކެވޭތީއެވެ.

6.1.1.1 ޝަރީޢަތުގައި ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ފަރާތުން ބަލަހައްޓަވެސް، ކުދިންގެ ބައްޕައަކީ، ސިފައިންގެގައި ވަޒީފާ އަދާ ކުރާ މީހެއްކަމާއި، ދިރިއުޅެނީ މާލޭގައިކަމާއި، އެހެންކަމުން ކުދިންނާ ބައްދަލު ކުރުމަށް ދިޔަ ހަފްތާކީ ދުވަސްވަރަކީ ސްކޫލް ބަންދު ދުވަސްވަރުކަމާއި، މިދުވަސްވަރަކީ ކުދިންގެ ބައްޕަގެ އާއިލާއާއެކު ބައްދަލުކުރެވޭގޮތަށް ވީ ދުވަސްވަރުކަމުން، އެދުވަސްވަރުގައި ކުދިންގެ ބައްޕަގެ އާއިލާއާއެކު ގުޅުން ބަދަހިކުރުމަށް، އެކުދިން

ހުރިހާގޮތަކުން އަންނައިރު ނަފްސާނީ އަދި ޖިސްމާނީ ގެއްލުމަކަށްވެސް [illegible] ކަމަށާއި، އެހެންކަމުން ކުއްޖާގެ [illegible] ހިމާޔަތް ކުރުމަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ މިންގަނޑުތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ދެކޭކަމަށާއި، ކުރިން މުޅި އަހަރު ދުވަހު މަންމައާއެކު އުޅެފައި، އެކުދިން ސްކޫލް ބަންދުގައި ބައްޕައާއެކު ވަގުތު [illegible] ކޯޓަށް ފުރުޞަތު ލިބުމުން އެކުދިންނަށް ގެއްލުންވާނީ ކޮން ގޮތަކުން ކަމެއް، އަދި އެކުދިންގެ ބައްޕަގެ އެކަމުން އުނިވެގެން ދަނީ ކޮން ގޮތަކުން ކަމެއް ސާފުކޮށްދޭކަމަށާއި، އެހެންކަމުން މިއިސްތިއުނާފު ނުކުތާ ބަލައިގަނެދިނުމަށް ހުށަހަޅާކަމަށެވެ.

6.2 **ދެވަނަ ނުކުތާގައި،** ކުދިންގެ މަސްލަހަތަށް ނުބަލާ [illegible] ކަންކަން ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ފަރާތުން ފެނިފައިވާކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 24 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ސްކޫލް ބަންދު ދުވަސްވަރުގައި ދަރިން 1 (އެކެއް) ހަފްތާއަށް ބައްޕާ ހަވާލުކުރުމަށް އަމުރު ކުރައްވާފައިވުމާއި، [illegible] [illegible] ގޮތް [illegible] ނުވުން ކަމަށް [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

6.2.1 މިނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި [illegible] ކުދިންގެ މަސްލަހަތަށް ގެއްލޭ [illegible] ކަމެއް [illegible] ވަނިކޮށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 24 އަދި 16 ވަނަ މާއްދާއާ [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2020/SC-A/100[5] ގެ [illegible] 36 ވަނަ ނަންބަރުން އިރުޝާދުކޮށްފައެވެ.

---

[5] އަހްމަދު އިސްމާޢީލް ވ. ފަޟީލާ އަލީ ހަސަން

6.2.1.1 [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ބުނެފައިވަނީ، ކުދިންގެ މަޞްލަޙަތަށް ނޭދެވޭ އަސަރު ކުރާކަމަށް ބުނެ ދަށު ކޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ، އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އެކަންކަން ދަށު ކޯޓުގައި [illegible]، އެކަންކަން [illegible] [illegible] ސާބިތު [illegible]، ކުއްޖާގެ މަންމަގެ [illegible] ނަމަވެސް، އެކަންކަން ސާބިތު ކޮށްދީފައި ނުވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން މިއިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible].

6.3 **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ،** ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/625[6] އާއި، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/214[7] ގެ ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުންތަކާ ޚިލާފަށް ސްކޫލް ބަންދު ދުވަސްތަކުގައި ދަރިން 1 (އެކެއް) ހަފްތާއަށް ބައްޕައާ [illegible] އަމުރު ކުރައްވާފައިވުން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

6.3.1 [illegible] [illegible] ބުނެފައިވަނީ، [illegible] [illegible] ނިންމުންތަކުގައި، ދަރިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކުދިންނާ [illegible] [illegible] ބައްދަލު ކުރުމަށް، [illegible] [illegible] ކޯޓުތަކުން ނިންމަވާފައިވާކަން [illegible] [illegible]، އެހެންކަމުން ހުކުމުގައިވާ މައްސަލައިގައި، ސްކޫލް ބަންދު ދުވަސްތަކުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] އެކުދިންގެ ބައްޕަ [illegible]، [illegible] 1 ހަފްތާގެ [illegible] [illegible] ދަރިން [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމަވާފައިވަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވާކަމަށެވެ.

---

[6] [illegible] [illegible] [illegible] ވ.[illegible] [illegible]

[7] [illegible] [illegible] ވ.[illegible] [illegible]

6.3.1.1 ޖިނާއީ ޝަރީޢަތުގައި ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ [illegible] ބުނެފައިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 148 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަތީ މަޙުކަމާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް ދަށު ކޯޓުތަކުން އަމަލު ކުރަންވާނެ ކަމަށް އޮންނަ އޮތުމަކީ، މަތީ މަޙުކަމާގެ ކޯޓު ތަކުން ނިންމާ ޕްރިސިޑެންޓްސްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކަށް ދަށު ކޯޓުތަކުން ތަބާވުން ކުރުމަށް އޮންނަ އޮތުންކަމާއި، ޕްރިސިޑެންޓްސްއަށް އަމަލުކުރާއިރުވެސް މަތީ މަޙުކަމާގެ ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި [illegible] [illegible] މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ވާޤިޢާތާއި، ދަށު ކޯޓުން ބެލި މައްސަލައިގެ ވާޤިޢާތަކީ، އެއްގޮތް ވާޤިޢާތަކެއްކަމަށް ވާންޖެހޭނެކަމަށެވެ. މިމައްސަލައިގައި ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] ޖިނާއީގައި [illegible] 2 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] ވާޤިޢާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

6.4 [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

6.4.1 ޖިނާއީ [illegible] [illegible] މައްސަލައިގެ [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

6.4.1.1. [illegible].

އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އަދި ރައްދު ފަރާތުން އެދޭ ގޮތް:

7. އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި އެދިފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

7.1. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 01 (އެކެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 8 ވަނަ މާއްދާއި، 16 ވަނަ މާއްދާއި، 24 ވަނަ މާއްދާއި ޚިލާފަށް ކަމަށާއި؛

7.2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް [illegible] [illegible]؛

7.3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

8. އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތުން އެދުނު ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަން ޖެހޭވަރުގެ ވާޖިބު ސަބަބެއް ނެތުމާއި، އަދި، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތަށް ނިންމައިދިނުން ބަދަލު ނުކޮށް ނިންމާ ދިނުމަށެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރާ ކަންކަން:

9. ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި މިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައި މިވާ މައްސަލައިގައި 4 ނުކުތާއެއް ހުށަހަޅާފައިވާއިރު، ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި މިމައްސަލައިގައި ދުސްތޫރީ އުފެދިފައިވަނީ، ސަރުކާރު ބަންދު ދުވަސްތަކުގައި ކުދިން ދިރިއުޅޭ ގެއަށް އެކުދިން ބަފާ ގޮސްފިނަމަ މަޑުކުރަން 1 (އެކެއް) ހަފްތާގެ ދުއްވަހަށް ދަރިން ކުދިންގެ ބައްޕައަށް ބައްދަލުކުރުމަށް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ގޮތުގައެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ 1 އަދި 2 ވަނަ ނުކުތާ: ކުދިންގެ މަސްލަޙަތު ރިޢާޔަތްކުރުން

10. އިސްތިއުނާފުގައި ފުރަތަމަ އަދި ދެވަނަ ނުކުތާގައި ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ސަރުކާރު ބަންދު ދުވަސްތަކުގައި ކުދިންގެ ބައްޕަ، ކުދިން ދިރިއުޅޭ ގެއަށް އެކުދިން ބަފާ ގޮސްފިނަމަ މަޑުކުރަން 1 (އެކެއް) ހަފްތާއަށް ބައްޕައާ ބައްދަލުކުރުމަށް ދަށު ކޯޓުން ނިންމާފައިވާއިރު، ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް ގެއްލު ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވުނަސް އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރެވޭ ކަމަށާއި، އެފަދައިން ނިންމުމުން ވާޖިބު ގޮތް ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމުން އެނގެން ނެތްކަމަށް ބުނެއެވެ.

11. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އަޙްމަދު އިސްމާޢީލް ވ. ފާޠިމާ އަލީ ޙަސަން[8] ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިންސާފުން ޝަރީޢަތްކުރުމުގެ ބައެއް ކަނޑައެޅުންތަކުގައި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ހުޅުވާލެވިގެން ޝަރީޢަތެއް ކުރިއަށްގެން ކަމަށާއި،

---

[8] 2020/SC-A100

ސަރީޙަކީ ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމައްޗަށް ހުށަހެޅޭ ދައުވާއެއްގައި [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒަންކޮށް، އެ ހެކިތަކުގެ ވަޒަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މެދު ގޮތް ނިންމުންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިނާކޮށް އިންސާފުވެރިކަމާއި އެކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރި [illegible] ހުށަހެޅުނު ހެކިތަކަކީ [illegible]، އެ ހެކިތައް ވަޒަންކުރި ގޮތުގައި އެ ހުކުމަށް ފަނޑިޔާރު ވާސިލުވި ސަބަބުތައް [illegible] [illegible]، އަދި މިއީ ގާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ކަށަވަރުކޮށް ދީފައިވާ އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް [illegible] ޙައްޤުގެ މައިގަނޑު [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

12. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ކުއްޖާގެ [illegible] ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު، ކުރިންގެ [illegible] ކަނޑައެޅުމުގައި ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible] ކޯޓުން [illegible] ގޮތް [illegible] ނުވާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

13. ސްކޫލް ބަންދު ދުވަސްވަރުގައި ކުދިންގެ ނިދުން [illegible] ކުދިންގެ ބައްޕަ ގާތަށް ކުދިން އެއް ހަފްތާއަށް ފޮނުވުމަށް ކުދިންގެ މަންމަ އިންކާރު ކުރާކަމަށް [illegible] ކޯޓުގައި ކުދިންގެ މަންމަ ވާހަކަދައްކާފައިވެއެވެ. ސަބަބެއްގެ ގޮތުގައި، ކުދިންގެ މަންމައާއި ބައްޕަ ކައިވެނިވަކިވީގައި ހިނގާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެގޮތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ [illegible] ބައެއް ހާދިސާތަކަކީ؛

13.1. 3 ކުދިންގެ ތެރެއިން އެންމެ ކުޑަ ކުއްޖާ، އެކުއްޖާގެ މަންމައަށް [illegible] [illegible] ގެންގޮސް ކުއްޖާއަށް [illegible] [illegible] 1 ހަފްތާގެ މުއްދަތަށް ކުއްޖާ ގެންގޮސްފައިވުން؛

13.2. [illegible] 2 ކުދިން ގޮވައިގެން ސަލާމަތީގޮތުން އެއްކޮށް [illegible] [illegible]، [illegible] ކުރި ދަތުރުގައި ކުއްޖަކަށް އަނިޔާވުން؛

13.3. ކުރިން ގޮވައިގެން ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ހަރަން ކުރި ދަރުބާރުގައި ހަމަ ފިރިހެން ކުއްޖާ އަރިހުގައިވެސް ކަން ވެއްޖެ އަނިޔާވުން އަދި ކުރިން ހަދާގައި އުފެއްދި ކުރިންގެ ވާނުވާ ކުރިންގެ މަސްލަހަތު ހިއްސާކުރުމުން ފަދަ ކަންކަން.

14. ދަރުމަހާޖުގެ ރިޢާޔަތް ބަލާއިރު، މިފަދަކަންކަމުގައި ގުޅިގެން ސުޕްރީމްކޯޓުން ދެކޭ ގޮތް ވަކިވަކިން ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. އެގޮތުންނަމަވެސް، ކުދިންގެ ބައްޕަގެ ޙައްޤުގެ ދަރުމަގައި ހުކުމެއް ކުރުމަށްޓަކައި ހިނގާކަމަށް ގާއިމުކުރެވިފައިވާ އުސޫލެއް ކަމާ ބެހޭ ދިރާސާއަށް ކުރަމުންދާގެ ފުރުސަތު އަންނަނިވި ސުޕްރީމްކޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[9]

15. ކުދިންގެ މަސްލަހަތު ކަށަވަރުކުރުމުގައި ދަރު ޙާޟިން ތިޔާއަށްކަމަކީ ކަންތައް ތަފްސީލުކޮށް ބަލަހައްޓަން ނުކުޅެދުމުގައި ފަރާތްތައް ވިދާޅުވާ ގޮތަށްކަންފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު[10]ގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ އަދިގައި ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިން ދުރުކޮށްގައި ބެލެނިވެ، އެބައިމީހުންގެ އަޅުވެން ލިބި ހުރި ބެލެނިވެރިންގެ ޙައްޤު ކުއްޖަކަށް ވެސް ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކަމަށް އެކުލަވާލަން ދިރާސާކޮށްފައިވެއެވެ.[11] އަދި އެޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާއިރު، ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް ނުރަވާ އަސަރުކުރާ ކަންތައްތަކުން ރައްކާތެރިވުމަށް މަސްވޭ، ކުއްޖާއަށް ބައްލަވާކަން، ގެދޮރު ބަލަހައްޓާނެ ބައްޕަ ކުއްޖާގެ ލިބިގެ ޙިމާޔަތައް ކުއްޖާއާ އާއިލީގުޅުން ގުޅުން ޤާއިމު ހިފެހެއްޓުމަށް ލިބިގެންވާ ހައްޤު ދިރާސާކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ކުދިންގެ ބައްޕައަށް ވަކިން އެކަން ދަށުގައި ދިރިއުޅެ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ، ކުދިންނަށް ފޯރުން ގުޅުމުގެ ހުރިހާ ބައްޕައަށް ހަވާލުކުރުމުގެ ޙައްޤު، ކުދިންގެ މަސްލަޙަތާ ބެހޭ ހަމަޖެހުން ކިބައިން ކުދިންގެ ބައްޕައަކު ހިމާޔަތްކުރަންޖެހޭކަމަށް ހަމަ ހުރިގައި ދިރާސާކޮށްފައިވެއެވެ.[12]

---

[9] ސުޕްރީމް ހިދުމަތު ގޮތުގެ ރިޢާޔަތުގެ ފާހަގަކުރުމުން ނަންބަރު 4 ސަފްހާ 10

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019

[11] ހިސާބު ބަލާބަލާ ހައްޤު

[12] ސުޕްރީމް ހިދުމަތު ގޮތުގެ ރިޢާޔަތުގެ ފާހަގަކުރުމުން ނަންބަރު 4 ސަފްހާ 10

16. ދެން އުފެދޭ ސުވާލަކީ، ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންތަކާމެދު ޝަރީޢަތުން ދެކޭ ގޮތް ވަކިވަކިން ބަޔާންކޮށްފައިނުވުމުގެ ނަތީޖާއެވެ. ޕްރެގްރާފް 13 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ، ދަށު ކޯޓުގައި ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ވީނަމަވެސް، އެކަންކަމަކީ [illegible] ކަންކަން ކަން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުކޮށް ދިނުމުގެ ގޮތުން [illegible] ނުވަތަ އެކަން އެގޮތުގައި ހިނގައިފިން [illegible]

17. [illegible]

[illegible] 3 [illegible]

18. [illegible]

މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާކަން އިސްތިޢުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް ނުފެނޭ ކަމަށެވެ. އަދި އިތުރަށް ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ހައިކޯޓުގެ **ސިވިލް އަބްދުއްލަތީފް ވ. މުޙައްމަދު ނިޒާމް**[13] އަދި **އާމިނަތު ސަލީމް ވ. މުޙައްމަދު ޝަރީފް**[14] ޤަޟިއްޔާގައި ކޯޓުން ވަގުތު ކަނޑައެޅިފައިވަނީ، ހަވާލުދޭ ވަގުތުގައި ކަމަށާއި، އެންމެކަމުން މިމައްސަލައިގައި ކުރިން 1 ހަފްތާގެ މުއްދަތަށް ކުރިންގެ ނޯޓިސް ދިނުމުގެ ނިންމި ނިންމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ދެކޭކަމަށެވެ.

19. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ އުޞޫލު ޤާނޫނީގޮތުންވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވާނެ އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **ޝިފާޒު އަބްދުއްރަޙީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް**[15] ޤަޟިއްޔާއެވެ. އެ ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި، ކޯޓުތަކުން އެ ކޯޓެއް ހިމެނޭ މަރުޙަލާ އެއްވެސް ދަށު މަރުޙަލާއެއްގެ ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުން ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންނުވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު[16]ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ފަނޑިޔާރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި މައްސަލައާ އެއްފަދަ އެހެން މައްސަލަތަކުގައި އެ ކޯޓުން ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ނުވަތަ އެ ކޯޓަށް ވުރެ މަތީ ކޯޓުން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމަށް ތަބާވުމަކީ ފަނޑިޔާރުންގެ ވާޖިބެއްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[17]

20. މިއުސޫލަށް މި އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތަކަށް ތަޙްލީލުކުރުމުން ބަލާއިރު، ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަކީ، މަތީ މަރުޙަލާގެ އެއްވެސް ނިންމުމެއްގައި ދަށުން ދީގެ މުއްދަތުތަކުން ނުވަތަ ބަދަލުގެ ނަމުން ހިމެނޭ ފަހުން ކުރިން

---

[13] 2018/HC-A/625

[14] 2021/HC-A/214

[15] 2019/SC-A/15

[16] 13/2010

[17] 2019/SC-A/15 ޤަޟިއްޔާގެ ޕެރެގްރާފް 44، 45

ދުރުގައިވާ ފަރާތާ ބައްދަލުކުރުމަށް މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން ނިންމާފައިވާ ކަމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް ނޭނގޭތީ އެފަދައިން އަމުރެއް ކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ކަމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ދެކޭ ދެކުމެވެ. ވަކި ކަމަކާ ގުޅޭ ވަކި އުސޫލެއް މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން ކަނޑައެޅިފައި ނެތުމަކީ، އެފަދަ އުސޫލެއް ދަށު ކޯޓުން ކަނޑައެޅުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން [illegible] ކަމެއް ނޫނެވެ. އެގޮތަށް [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައެއްގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުކަމެއް ނުފެނެއެވެ.

21.ދެން އެއް ސުވާލަކީ، [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] ވ. [illegible][18] އަދި [illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible][19] ފަދަ މައްސަލަތަކުގައި [illegible] [illegible] ބައްދަލުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބައްދަލުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] އެވެ.

22.ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible][20] މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] (ދިފާޢުގައި

---

[18] 2018/HC-A/625

[19] 2021/HC-A/214

[20] 2019/SC-A/15

ވަކި ޤާނޫނެއްގެ ވަކި މާއްދާއެއް ތަފްސީރުކުރުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންވީ ކަންކަން މަތީ މަޙްކަމާ ހާޒިރުކަން ކަނޑައަޅާފައިވުން) ހިމެނެއެވެ. މިފަދަ ބާރުވެރިކަމުގައި މިސާލުތަކުގެ ކުރީގެ މައްސަލަތަކުން އެކަށައެޅުން އުސޫލު ތަޤުލީދުކުރުން ކަން އެނގެއެވެ. މިފަދަ ދުވަސް ބަރާބަރި، ސާފުވާން އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅިފައި ނުވިނަމަވެސް، ނިންމުން ބިނާވި ސަބަބުތަކާ ހަވާލާދީ، އެއްކަމަކީ މައްސަލަތަކުގައި އެއްގޮތަކަށް ޙުކުމްކުރުމެވެ.[21] މިފަދަ ބާރުވެރިކަމުގައި މައްސަލައެއްގެ އެންމެ މުހިންމު ވާޤިޢާތައް (material facts) އެއްގޮތް ނަމަ، ކުރިން ނިންމި މައްސަލައާ އެއްގޮތަށް ފަހުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ ނިންމަންވާނެ ކަން އެ ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެއެވެ.[22]

23. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ބަޔާނާއި ޤަޟިއްޔާތަކާއި ބަރާބަރު، މިއިން ޤަޟިއްޔާއެއްގައި ކުރިން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ވަކި ކަނޑައެޅުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ/ޤާނޫނު ހިމެނުން މިފަދަ ބާރުވެރިކަމުގައި އާންމު ވަކި އުސޫލެއް ކަނޑައަޅާފައިވާނެއެވެ. އަދި، މިއީ މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓަން ޖެހެނެއެވެ. އަދި މައްސަލަތަކުގައި އެއްގޮތް ވަކި ކަނޑައެޅިފައިވާނަމަ، އެއިން ކޮންމެ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ ވާޤިޢާތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޤާނޫން ހިފާފައި މައްސަލަތަކަށް ބޭނުން ފަރާތުން ގަބޫލުކުރެވެއެވެ.

24. ހާލަތު މައްސަލައަކީ، އެ މައްސަލައިގެ ވަނަވަރާއި އެއްފަދަ ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ކުރެވޭ މަޢުލޫމާތު އެއްކޮށް ދަށުން ކޮށް ތަޙްޤީޤުކޮށް ކުރިން ނިންމި މައްސަލަތަކާއި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށް ސާބިތު އަސާސީ ޤާނޫނު ހިމާޔަތް[23] ޤަޟިއްޔާގައި ވެސް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. ކުރިންނެ ޤާނޫނީ ބާރުތަކާއި ވަކިކަން ކޮށްގެ އެންމެ ދަށުގައި ބޭނުމަށް ބަދަލުކުރެވޭ ކަނޑައެޅިފައި ވާތީ ބަސްދީ އެއް ފަރާތުގެ ބަލައި ޤާނޫނުތަކުގެ

---

[21] [illegible] ގެ 47 ވަނަ ޕެރެގްރާފް

[22] [illegible] ގެ 48 ވަނަ ޕެރެގްރާފް

[23] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/625

[illegible] [illegible] ފަރާތުގެ [illegible] ފަދަ ފާޅުގައި [illegible] ކަމަކަށް ބިނާކޮށް ނިންމާ ނިންމުމެއް ކަމުގައިވާތީ، އެމައްސަލައެއްގެ ނިސްބަތުން ކަނޑައެޅޭ ވަގުތާއި ދުވަސް [illegible] ގޮތް ކަނޑައެޅުމަކީ، ފަނޑިޔާރުގެ އިޖްތިހާދީ ބާރުގައި ނިންމާ ނިންމުމެކެވެ.

25. އެހެންކަމުން، މިމައްސަލައިގައި ސްކޫލް ބަންދު ދުވަސްތަކުގައި މަދުވެގެން 1 ހަފްތާގެ މުއްދަތަށް ކުރިން ބައްޕައާ ޙަވާލުކުރުމަށް ސިވިލްކޯޓުން ނިންމުމުގައި ކަނޑައެޅިފައިވަނީ، [illegible] [illegible] ނިންމުމުން [illegible] އުސޫލު ހިމާޔަތް ކަމުގައި ބެލެވެން ނެތެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ 4 ވަނަ ނުކުތާ: [illegible] [illegible] ފުރުޞަތު ނުދިނުން

26. އިސްތިއުނާފުގެ 4 ވަނަ ނުކުތާގައި ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، [illegible] ކޯޓުގެ [illegible] ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ މަންމައަށް [illegible]، އެހެން [illegible] [illegible] ފުރުޞަތު ނުދިނުމަކަށެވެ. މިނުކުތާގައި ކުއްޖާގެ މަންމައަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ފަރާތުން މިކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން މިނުކުތާގައި ބަޔާންކުރާ [illegible] [illegible] ސާފު ނުވެއެވެ.

27. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]**[24] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] [illegible] ވ. [illegible]**[25] ފައިސަލާގެ [illegible] މިނުކުތާގައި [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުގައި [illegible] [illegible] [illegible]

---

[24] 2019/SC-L/91 ޕެރެގްރާފު 10

[25] 2022/SC-A/51 ފައިސަލާގެ ޕެރެގްރާފު 10

ގެންދެވިދާނެ ޖިންސީގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އެދުނުކަމާ ތަފްސީލުކޮށްދިނުމައި އޮތްކަމަށް ބުރަނުވެވޭ،

މިންވަރެއް ދެން ގޮތެއް ކަނޑައެޅިފައިނުވާކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

ނިންމުން

28. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން މިމައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަށް ބިނާކޮށް ދަށުކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެންނާނެ ކަމެއް އޮތްކަމަކަށް ހައިކޯޓަށް ނުފެނެއެވެ.

29. ޤާޟީ މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ކަނޑައެޅޭ މި ބާވަތުގެ ތުހުމަތުތަކަށް، ވަގުތީ ޝާހިދުންގެ އެ ޙާލަތު މުޤައްރަރުކުރާ ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ދުރު ހުކުމްކުރާ މައްސަލަތަކަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2020/SC-A/32 ގެ ސިއްދީނާ ދިމާލުން، މި މައްސަލައިގައި ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅި އިރު އޮތް ޙާލަތު އެގޮތަށް ބަދަލުވާނެ ގޮތް ބޭނުންކުރަ، ނުވަތަ ޙާލަތާއި ކޯޓުގެ ބަޔާން ނުވަތަ ކޯޓުގެ ގަރާރު ހިމެނޭ ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތު އަދި ދަށުކޯޓުގައި ދަޢުވާކުރުމުގެ ބައެއް އޮންނަނީއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔު:

30. ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝަރްމީލާގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔު:

31. ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝަރްމީލާގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދުކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަންދުކުރުން

32. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބެލުން ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުން މި މައްސަލައިގެ ހުކުމްކުރެވުނުގޮތުން ނިމިގެންދެއެވެ.

އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] މި ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[25] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓް [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ [illegible] ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓް ޚަސްމުންނަށް ހަވާލުކުރާ ތާރީޚެވެ.[26] އެހެންނަމަވެސް ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުގެ [illegible].[27]

ހުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމުން، [illegible] [illegible] ނުކުތާތަކުގެ [illegible] [illegible] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1254/Fm-C/2022 ގެ ޝަރީޢަތުގައި އެކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެގޮތުގެ މަތިން މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible]

(ރިޔާސަތު)

---

[25] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[26] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[27] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)